

Memo

Advies Opleidingscommissie Geneeskunde Keuzeonderwijs en Systematic Review

Onderwerp

Keuzeonderwijs en Systematic Review

Ingediend door OC-leden

P.R.D. Clephas, M. Vis

Datum definitief advies

12-02-2019

Datum OC-vergadering

25-09-2018/ 15-01-2019

Type onderwerp

- ☐ Nieuw beleid of nieuw onderwijsonderdeel
- ☐ Herziening beleid of onderwijsonderdeel
- ☒ Onderwerp van jaarplanning OC vanuit cyclus
- ☐ Onderwerp van jaarplanning geagendeerd door OC-leden
- ☐ Anders, namelijk:

Contactpersonen advies

P.R.D. Clephas, oud student-lid OC

p.clephas@erasmusmc.nl;

dr. M. Vis, reumatoloog en docent-lid OC

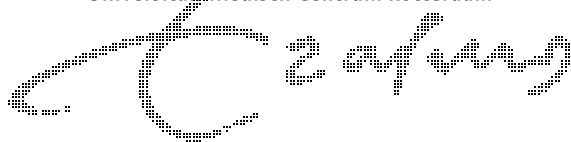
marijn.vis@erasmusmc.nl;

Contactpersoon Keuzeonderwijs

dr. S.C.A. van Blokland, s.vanblokland@erasmusmc.nl

Contactpersoon Systematic Review

dr. P.W. Moorman, p.moorman@erasmusmc.nl

Memo

Advies Opleidingscommissie Geneeskunde Keuzeonderwijs en Systematic Review

1. Inleiding

Het keuzeonderwijs is een over het algemeen door de studenten hoog gewaardeerd onderwijsblok, met veel ruimte voor verdieping in een groot assortiment aan onderwerpen. Het laatste OC-advies over het keuzeonderwijs dateert van 01-12-2014. In dit nieuwe advies over het keuzeonderwijs wordt ook aandacht besteed aan de systematic review opdracht, gezien de grote rol die dit onderdeel heeft binnen het keuzeonderwijs. Wij hebben voor dit advies gebruik gemaakt van de toegestuurde eindevaluaties per thema, de docenten- en studentenhandleiding en een gebundelde eindevaluatie van de JVT-2. Daarnaast is er een voorbereidend gesprek geweest met dr. Saskia van Blokland en dr. Peter Moorman; deze coördinerende docenten zijn bovendien bij een OC- vergadering voor nader gesprek aanwezig geweest.

2. Constateringen t.a.v. het keuzeonderwijs in thema's

- De OC constateert dat dit onderwijs een gewaardeerd onderdeel van het bachelor-curriculum is. Dit is terug te zien in de evaluaties, die over het algemeen heel positief zijn.
- De OC constateert dat de coördinator van het keuzeonderwijs, dr. Saskia van Blokland, al vele jaren op een gedreven en enthousiaste manier haar werkzaamheden uitvoert. Zij is bovendien zeer toegankelijk voor studenten en studenten waarderen dit.
- De OC constateert dat het keuzeonderwijs de afgelopen jaren positieve ontwikkelingen heeft doorgemaakt. Er is duidelijk sprake van een groeiproces en dit zal zich komende jaren doorzetten.
- De financiering van het keuzeonderwijs en het systematic review-onderwijs is de laatste jaren, mede door het vernieuwde OFM, goed verbeterd.
- De OC constateert dat er bij het keuzeonderwijs beduidend minder intensieve ondersteuning en begeleiding is vanuit OBA dan bij het minoronderwijs. De onderwijskundige ondersteuning bij het keuzeonderwijs beperkt zich tot de screening van de tentamens, samen met dr. Van Blokland.
- De OC constateert dat er bij de plaatsing van studenten bij het keuzeonderwijs een andere systematiek gehanteerd wordt dan bij het minoronderwijs. Bij het minoronderwijs worden de studenten geplaatst door middel van een digitaal systeem van loting (op basis van algoritmes); bij het keuzeonderwijs worden studenten handmatig geplaatst door dr. Van Blokland. Dr. Van Blokland doet deze (arbeidsintensieve) indeling al jaren zeer zorgvuldig; niettemin ervaren studenten deze wijze van plaatsing als een niet rechtvaardige selectie.

(Uit informatie van studenten hebben wij het volgende begrepen over de procedure. Iedere student levert een top 8 in bij het OSC en vervolgens wordt iedere student handmatig ingedeeld door Dr. van Blokland. Als een student alleen populaire thema's kiest, is de kans groot dat de student bij een van deze thema's geplaatst wordt. Als een student 1 niet-populair thema tussen verder populaire thema's heeft staan, is de kans groot dat de student geplaatst wordt bij het niet-populaire thema. Dit is bekend onder studenten.

Het gevolg is dat veel studenten 'strategische keuzes' aangeven: ze noemen bij de 8 opties bewust niet de niet-populaire opties, want als ze wel één van de niet-populaire opties noemen, lopen ze grote kans dat ze daar ook bij geplaatst worden.)

- De studenten krijgen een lijst met thema's waarin kort het onderwerp wordt toegelicht. Studenten vinden deze toelichting over het algemeen te beknopt en verouderd; zij geven aan behoefte te hebben aan uitvoerigere informatie om goede keuzes te kunnen maken.
- De OC heeft begrepen dat er voor het keuzeonderwijs een richtlijn gehanteerd wordt van minimum 40% contacturen waarvan maximaal 30% meeloopuren. De coördinator checkt bij alle thema's uitsluitend of voldaan wordt aan deze minimumnorm. De praktijk van het keuzeonderwijs laat zien dat dit leidt tot grote verschillen tussen de thema's wat betreft gevraagde tijdsinvestering, meeloopdagen en contacturen. Bovendien zegt deze minimumnorm niets over de inhoudelijke kwaliteit van het keuzeonderwijs.
- Op dit moment zijn er 16 thema's (thema 3 ontbreekt). Met het oog op het aantal studenten (400) en het aantal studenten per onderwerp (variërend van 12-30) is er nu, volgens zeggen van dr. Van Blokland, ruimte voor nog 1 onderwerp. Veel meer keuzeonderwijs-opties is niet wenselijk; de studentengroepen per optie worden dan mogelijk zeer klein, er treedt onwenselijke 'verdunding' op.
- De evaluaties over de thema's worden uitgezet door een onderwijskundige, de respons is hoog. Dr. Van Blokland krijgt de formulieren van de onderwijskundige, stuurt deze naar de coördinatoren en ontvangt de ingevulde formulieren weer retour. Deze worden geanalyseerd door OBA, waarna zij de uitkomsten krijg. Deze uitkomsten stuurt ze naar alle coördinatoren afzonderlijk voor hun thema, samen met aanvullingen uit de mondelinge evaluatie. Zij geeft daarbij per mail aan voor elk thema waar het volgend jaar extra aandacht aan besteed moet worden (als er verbeterpunten uit de evaluatie zijn gekomen).
- Dr. Van Blokland is, voor het goede verloop van het keuzeprogramma, afhankelijk van de goodwill die zij de afgelopen jaren heeft opgebouwd bij alle betrokken docenten.
- Alle keuzeonderwijs-thema's hebben een eigen schriftelijk tentamen. Alle thema's ontwikkelen een eigen tentamen, maar de tentamens krijgen allemaal hetzelfde totaal aantal te behalen punten. De kwaliteitscontrole daarvan wordt gedaan door een onderwijskundige en dr. Van Blokland. Studenten geven aan dat de moeilijkheidsgraad van de tentamens van de verschillende keuzeonderwijs-thema's uiteenlopen. Tevens zijn er grote verschillen in de normering van de vragen; in het ene tentamen krijgt een bepaald type open vraag een normering van 4 punten, terwijl in het andere tentamen bij een qua moeilijkheidsgraad vergelijkbare vraag een normering van 8 punten gegeven wordt.

3. Adviezen t.a.v. het keuzeonderwijs in thema's

1. De verdeling van de studenten bij het keuzeonderwijs moet naar de mening van de OC verlopen via een gedigitaliseerd systeem, vergelijkbaar met het minoronderwijs. Handmatige plaatsing is niet meer van deze tijd, is bijzonder tijdrovend voor de coördinator en leidt tot onnodige discussies en wrevel bij studenten.

2. De OC adviseert dat het geheel van onderwijsactiviteiten bij het Keuzeonderwijs in handen moet zijn van een vast team bestaande uit personen met coördinerende, onderwijskundige en ondersteunende capaciteiten. Dit betekent dat de coördinator en onderwijskundige die momenteel het vaste team vormen adequate ondersteuning moeten krijgen op vergelijkbare wijze als bij het minoronderwijs. Daar heeft een vast team bestaande uit diverse kwaliteiten geleid tot een belangrijke kwaliteitsverbetering en borging, en zinvolle verdeling van taken. De coördinatie van het keuzeonderwijs wordt daarmee ook minder kwetsbaar.
3. De coördinator moet verdergaande mogelijkheden krijgen om inhoudelijke en logistieke aanpassingen en bepaalde kwaliteitsmaatregelen te kunnen realiseren in de keuzeonderwijs-thema's. Ook hier trekt de OC de vergelijking met de minorcoördinator.
4. T.a.v. de toetsing: de OC is van mening dat de moeilijkheidsgraad en normering van de schriftelijke tentamens nadere aandacht behoeft. Gestreefd moet worden naar meer uniformiteit en kwaliteitsborging. Voorts dringt de OC aan op verdere standaardisering in de vorm van digitale toetsing; hierbij verwijst de OC naar de gang van zaken bij het minoronderwijs.

4. Constateringen t.a.v. de systematic review opdracht

- De coördinator van deze opdracht en het bijbehorende onderwijs, dr. Peter Moorman, voert samen met zijn team, de werkzaamheden zeer adequaat uit.
- De systematic review-opdracht en het keuzeonderwijs-tentamen leveren beide separaat 3 EC op. Daarmee krijgt deze opdracht even veel gewicht als het keuzeonderwijs-blok als zodanig.
- Over het algemeen kan gesteld worden dat de duur van het keuzeonderwijs, zijnde 4 weken, aan de korte kant is voor het schrijven van een systematic review op niveau. Dit onderwijsdeel valt rond de kerstvakantie; veel studenten werken aan het systematic review in de kerstvakantie. De week kerstvakantie is één van de weinige vakantieweken van de studenten.
- Uit de evaluaties blijkt dat studenten vooral kanttekeningen plaatsen bij de begeleiding op de afdelingen ten aanzien van inhoud en bereikbaarheid, én bij de visie van coördinator dr. Peter Moorman in relatie tot die van sommige inhoudelijke begeleiders. Dit laatste houdt in dat de begeleiders niet altijd op dezelfde lijn zitten met Dr. Moorman wat betreft de eisen van de literatuursearch en de methodologie.
- De OC merkt op dat deze discrepantie niet voortvloeit uit gebrek aan inspanningen van de zijde van dr. Moorman, en over het algemeen ook niet uit gebrek aan inzet van de begeleiders. (Opgemerkt zij wel dat bij de instructiebijeenkomsten die dr. Moorman organiseert, lang niet alle begeleiders komen.) De discrepantie vloeit voort uit het verschil tussen het aanleren van een wetenschappelijke methode op transparante en consequente wijze aan studenten ten opzichte van het hanteren van wetenschappelijk onderzoek in de praktijk. Jammer is wel dat de discrepantie soms leidt tot frustratie en onduidelijkheid bij studenten.
- Het voorbereidende onderwijs, de studentenhandleiding en de docentenhandleiding zijn onvoldoende op elkaar afgestemd op het punt van de methodologie, de richtlijnen en de beoordelingscriteria van het systematic review.
- De OC constateert dat er nu twee aparte cijfers gegeven worden: één voor het review en één voor het tentamen van het keuzeonderwijs-thema. De situatie is nu zo dat als een student het tentamen voor het betreffende keuzeonderwijs niet haalt, en de systematic review-opdracht wel voldoende heeft gemaakt, de student het keuzeonderwijs het jaar erna bij hetzelfde thema over moet doen.
- De OC begrijpt dat dit te maken heeft met OSIRIS: als een student voor het sytematic review een voldoende heeft behaald en het cijfer staat in Osiris, dan kan dat er niet uitgehaald worden: je kan geen punten die al aan een student gegeven zijn uit het systeem halen.
- Als beide cijfers onvoldoende zijn mag de student wel van thema wisselen, dan begint de student bij wijze van spreken opnieuw.

5. Adviezen t.a.v. de systematic review-opdracht

1. De OC vindt dat bezien moet worden of de studiebelasting van de systematic review-opdracht reëel is in verhouding tot het aantal geroosterde uren. De OC vindt dat studenten de opdracht in studietijd moeten kunnen maken en niet in de kerstvakantie. Kerstvakantie moet ook echt vakantie zijn.
2. De OC vindt dat de begeleiders op afdelingen van de systematic review-opdracht bereikbaar moeten zijn voor de studenten, ook moet de inhoudelijke begeleiding in overeenstemming komen met de voorschriften vanuit de coördinator dr. Moorman. De OC wil dat met studenten gecommuniceerd wordt dat zij problemen op deze punten direct moeten melden bij de coördinator systematic review en deze moet de desbetreffende begeleider aanspreken. Bij de evaluaties moet apart aandacht besteed worden aan dit punt om te kunnen beoordelen of hier verbetering in komt.
3. De schriftelijke documenten en het voorbereidende onderwijs over de systematic review-opdracht moeten op elkaar afgestemd worden; de beoordelingscriteria ten aanzien van de methodologie moeten helder op schrift komen voor studenten én begeleiders. Hier ligt een taak voor het onderwijsteam dat dit onderwijs verzorgt.
4. De instructiebijeenkomsten voor begeleiders moeten laagdrempelig zijn (kort en krachtig, bepaalde tijdstippen van de dag), zodat zoveel mogelijk begeleiders deze bijeenkomsten zullen bijwonen.
5. De OC is van mening dat het tentamen van het keuzeonderwijs over dat betreffende inhoudelijke thema gaat, en de systematische review-opdracht vooral over wetenschappelijke vaardigheden gaat. Het moet mogelijk worden voor studenten om het keuzeonderwijs te herkansen bij een ander thema, los van de al behaalde systematische review-opdracht.
6. De OC stelt vast, samen met de beide coördinatoren dr. Van Blokland en dr. Moorman, dat de voorbereidende onderwijsactiviteiten voor het keuzeonderwijs en systematische review-opdracht verspreid zitten in de twee bachelorjaren die aan dit onderwijs vooraf gaan. Voor studenten (en docenten) zitten deze voorbereidende onderwijsactiviteiten min of meer 'verstopt' in het curriculum. Het zou een kwaliteitsslag opleveren als deze voorbereidende onderwijsactiviteiten meer bij elkaar gezet worden en logischer aansluiten op het keuzeonderwijs en de systematische review-opdracht. Op korte termijn zou het helpen als de studiestof op een geclusterde manier in Canvas gezet wordt, zodat de student gemakkelijk alle benodigde studiestof kan vinden. De OC beveelt van harte aan om deze kwaliteitsslagen mee te nemen bij de herziening van het bachelorcurriculum.

6. Slotopmerking

De OC onderschrijft het belang van keuzeonderwijs én het belang van de systematische review-opdracht voor het nieuwe bachelorcurriculum. Een punt van overweging in het kader van de discussies over het nieuwe bachelorcurriculum is wellicht of beide onderwijsvormen aan elkaar gekoppeld moeten blijven in het nieuwe bachelorcurriculum. Als het belangrijk geacht wordt dat studenten wetenschappelijk bezig zijn met een onderwerp uit het keuzeonderwijs dan kan dat op vele manieren waarvan een systematische review-opdracht er één is. Als het belangrijk geacht wordt dat studenten een zinvolle systematische review-opdracht doen, dan moet voor deze opdracht wellicht meer studietijd beschikbaar komen en moet de begeleiding mogelijk intensiever worden. Deze discussie over 'loskoppelen' is overigens niet nieuw. Bij de laatste curriculumwijziging is hierover gesproken door betrokkenen; toen is geconcludeerd dat de systematic review-opdracht door alle thema's als een waardevolle toevoeging van het keuzeonderwijs werd ervaren.